

15. september 2010

Måling af elevtrivsel i erhvervsuddannelserne

Med henblik på ressourceregnskabet for 2010 skal skolerne gennemføre elevtrivselsmålinger på erhvervsuddannelserne i *uge 41-44*. Undervisningsministeriet, DE-L, Sosu-Lederforeningen og Danske Landbrugsskoler afholder i den forbindelse to regionale konferencer om implementering af ressourceregnskabet og måling af elevtrivsel i erhvervsuddannelserne. Konferencerne foregår henholdsvis den 28. september i København og den 30. september i Århus.

Som oplæg til konferencerne gives hermed en status på arbejdet med ressourceregnskabets indikator 2 (brugertilfredshed), herunder måling af elevtilfredshed i erhvervsuddannelserne.

Indhold:

1. Udvikling af elevtrivselskoncept
2. Spørgerammen om elevtrivsel i erhvervsuddannelserne
3. Dataindsamling
4. Indberetning til ressourceregnskabet
  - 4.1. Procedure for indberetning til ressourceregnskabet
5. Tilbud om støtte til skolerne ved dataindsamling, rapportering og benchmarking
  - 5.1. Dataindsamling
  - 5.2. Benchmarking
6. Cyklus og fremtidige justeringer af elevtrivselsundersøgelsen
7. Tidsplan for elevtrivselsundersøgelsen i efteråret 2010

1. Udvikling af et elevtrivselskoncept

Med henblik på indberetning til ressourceregnskabet har DE-L, Sosu-Lederforeningen og Danske Landbrugsskoler samarbejdet om at udvikle et fælles elevtrivselskoncept for erhvervsuddannelserne. Elevtrivselsundersøgelsen er udviklet med udgangspunkt i et tilsvarende koncept for de gymnasiale uddannelser, hvilket er valgt for at sikre sammenlignelige tilfredshedsmålinger på tværs af alle ungdomsuddannelserne. Udvikling af spørgerammen er sket i samarbejde med Aspekt, og udvikling af rapporteringsværktøjet er sket i samarbejde med Ennova. Undervisningsministeriet har finansieret udviklingsarbejdet.

DE-L anbefaler, at skolerne anvender det fælles udviklede koncept, herunder de fælles spørgerammer og den nedenfor beskrevne procedure for indberetning til ressourceregnskabet.

2. Spørgerammen om elevtrivsel i erhvervsuddannelserne

Arbejdet med udvikling af en spørgeramme til erhvervsuddannelserne viste, at der var behov for at opdele spørgerammen i følgende udgaver:

- Spørgeramme til grundforløbet
- Spørgeramme til hovedforløbet
- Reduceret spørgeramme til hovedforløbet

Den reducerede spørgeramme er møntet på de meget korte hovedforløb. I den reducerede udgave af hovedforløbsskemaet kan alle informationer summeres op til ressourceregnskabet på samme måde som i den fulde udgave¹, men der ligger færre underliggende spørgsmål bag, hvilket giver et mindre analyseberedskab.

I spørgerammerne for erhvervsuddannelserne måles der på følgende 6 hovedområder: organisering, underviserne, undervisningen, det sociale miljø, det fysiske miljø og egen motivation. Desuden er skolerne dækket ind i forhold til kravene i undervisningsmiljøloven, hvis man gennemfører elevtrivselsundersøgelsen.

Spørgeskemaerne består af en obligatorisk del, der tilsammen omfatter en række:

- baggrundsspørgsmål, hvoraf nogle trækkes fra EASY
- overordnede tilfredshedsspørgsmål
- spørgsmål om: undervisningen, underviserne, praktik, planlægning og organisering, studiemiljø og det fysiske miljø
- åbne spørgsmål, hvor eleven kan komme med kommentarer.

Herudover omfatter konceptet en række valgfrie moduler om: mobning, udvidet fysisk miljø, æstetiske miljø, arbejdsmiljø på uddannelsen, it og modul for skole med kostafdeling,

Spørgerammerne er blevet pilottestet i april 2010 på følgende 8 skoler: Københavns Tekniske Skole, Selandia, Randers Tekniske Skole, Niels Brock, Vejle Handelsskole, Nordjyllands Landbrugsskole, Århus Social og Sundhedsskole og Social- og sundhedsskolen Esbjerg. Pilottesten omfattede data fra 1.000 elever.

Se spørgerammerne i vedhæftede bilag.

---

¹ Det forudsætter dog, at ekstramodulet ”Socialt miljø” tilvælges i den reducerede hovedforløbsramme.

3. Dataindsamling

Ved gennemførelse af elevtrivselsundersøgelsen er det valgfrit, hvordan den enkelte skole vil indsamle sine data. Med udgangspunkt i den fælles spørgeramme (eventuelt flere moduler og egne spørgsmål) er der følgende muligheder:

- Skolerne benytter eget dataindsamlingsystem
- Skolerne benytter Ennova, Aspekt eller et 3. firma til indsamling af data²

4. Indberetning til ressourceregnskabet

Ennova indsamler alle data fra skolerne (dette er gratis for skolerne), uanset hvordan den enkelte skole har valgt at indsamle data fra respondenterne. Ennova validerer data³ fra skolerne og videresender⁴ de validerede data samlet til undervisningsministeriet. Valideringen sikrer ensartet opgørelse og letter arbejdsbyrden for skolerne.

Konkret foregår indsamlingen af skolernes resultater til ressourceregnskabet således, at den enkelte skole tilmelder sig på www.ennova.dk/Brugertilfredshed. Herefter kontaktes skolen af Ennova, som sender en dataindsamlingskabelon til den tilmeldte kontaktperson. Data returneres til Ennova i dataindsamlingskabelonen⁵ *senest den 5. november kl. 23.59*⁶, hvorefter Ennova validerer data og indsender resultaterne til ressourceregnskabet (dette er gratis).

Data er den enkelte skoles ejendom, og skolen kan derfor bede om at få det validerede datasæt retur fra Ennova efter indrapportering til ressourceregnskabet, hvis man ikke ønsker at tilkøbe skole- og benchmarkingrapporten, som er beskrevet i afsnit 5.

Kvalitetsarbejdet på erhvervsskoleområdet er primært organiseret i 2 netværk nemlig Uddannelsesbenchmark og ESB-netværket. De to netværk har udviklet hver sit rapporteringsværktøj. Det er DEL's holdning, at en samlet indrapportering af alle skolers data, bør ske på en måde, der ligestiller de 2 netværk. Dette kan gøres ved, at begge netværks samarbejdspartnere nemlig Aspekt og Ennova får stillet de samlede validerede data⁷ til rådighed for deres benchmarkingrapporter. Dette medfører også, at såfremt der skulle opstå nye netværk, så vil deres samarbejdspartnere også få de validerede data stillet til rådighed.

Dette sikrer ensartede muligheder for benchmarking og i forlængelse heraf mulighed for benchlearning på alle erhvervsskoler, hvilket vil styrke kvalitetsudviklingen på tværs af skoler og uddannelser. I praksis vil det kunne foregå ved, at Ennova afleverer en kopi af det samlede datasæt

---

² Dette sker mod betaling til det pågældende firma.

³ Det er kun udvalgte spørgsmål i spørgerammen, som indberettes til ressourceregnskabet.

⁴ Ennova beregner et simpelt gennemsnit af de udvalgte spørgsmål til ressourceregnskabet.

⁵ Da der er tale om en meget omfattende data management-opgave, skal data afleveres i dataindsamlingskabelonen.

⁶ Data leveret senere vil først blive returneret, når databearbejdningen til de skoler, som har afleveret rettidigt, er færdig.

⁷ De samlede validerede data omfatter hele spørgerammer; dvs. både de spørgsmål der indberettes til ressourceregnskabet og de øvrige underliggende spørgsmål.

til Aspekt, når Ennova har valideret og afrapporteret til ressourceregnskabet, sådan at begge netværk har alle data til deres rådighed. Således vil den enkelte skole være stillet frit i forhold til hvilket rapporteringsredskab, de ønsker at anvende.

Som udgangspunkt vil alle skoler indgå i de overordnede benchmarkrapporter fra Ennova eller Aspekt, der indeholder de udvalgte data til ressourceregnskabet, medmindre skolen direkte har frabedt sig dette. Dette kan lette den enkelte skole i forhold til lov om åbenhed og gennemsigtighed. Der offentliggøres ikke andre resultater end de data, der fremgår af ressourceregnskabet i forvejen.

På de skolerettede og uddannelsesrettede benchmarkrapporter som indeholder hele datasættet, indgår enkelte skolers resultater kun, når skolen positivt har givet tilsagn.

4.1. Procedure for indberetning til ressourceregnskabet

Nogle skoler har stillet spørgsmål om, hvorvidt indberetningen til ressourceregnskabet kunne ske via UNI-C frem for Ennova, således at de samlede data (dvs. både de udvalgte data til ressourceregnskabet og de underliggende data fra trivselsundersøgelsen) lå hos ministeriet. Dette synes ikke umiddelbart at være en hensigtsmæssig løsning af flere grunde:

- Det er DE-L's opfattelse, at UVM kun er interesseret i at modtage de data, som skal tilgå ressourceregnskabet.
- Der har hidtil været en armslængde mellem UVM og skolernes kvalitetsarbejde (samt data herom). For skolerne er fordelene ved dette, at når data ligger i privat regi, så har skolerne selv indflydelse på, hvordan data anvendes⁸.

5. Tilbud om støtte til skolerne ved dataindsamling, rapportering og benchmarking

I kredsen af institutioner som udbyder erhvervsuddannelser, er der stor forskel på, hvordan man hidtil har arbejdet med trivselsundersøgelser og benchmarking. Nogle skoler er meget erfarne og deltager fx i benchmarkingnetværkene: "Uddannelsesbenchmark" eller "ESB-netværket". Andre skoler starter nærmest på bar bund, og især af hensyn til sidstnævnte er der som en del af trivselsundersøgelsen udviklet et rapporteringskoncept. Rapporteringsværktøjet er udarbejdet i samarbejde med Ennova og består af⁹:

- En skolerapport hvor skolens resultater er statistisk bearbejdede og præsenteres i forhold til at pege på de hovedområder, det bedst kan betale sig at arbejde videre med.
- En benchmarkingrapport/områderapport, hvor alle deltagende skoler indgår

---

⁸ Sporene skræmmer, når man ser på nogle af de konsulentrapporter, som fx Finansministeriet har fået udarbejdet med henblik på at træffe beslutninger om besparelser.

⁹ Rapporteringspakken kan rekvireres hos Ennova for 14.500 kr.

Rapporteringsværktøjet er et tilbud, som stilles til rådighed for skolerne (på almindelige forretningsmæssige vilkår). Tilkøb af rapporteringsværktøjet er frivilligt.

5.1. Dataindsamling

For de skoler, som ikke selv har et dataindsamlingsystem, kan Ennova eller Aspekt tilbyde at indsamle data¹⁰.

Desuden tilbyder de to benchmarkingnetværk på erhvervsskoleområdet sparring til skoler, som gerne selv vil tilrettelægge/gennemføre trivselsundersøgelserne.

Fra Uddannelsesbenchmark.dk kan følgende personer kontaktes:

- ✚ Mette Andreasen, IBC Aabenraa, mea@ibc.dk
- ✚ Claus Junge, Svendborg Erhvervsskole, cju@svend-es.dk
- ✚ Jacob Lund, Vejle Handelsskole, jl@vejlehs.dk
- ✚ Jan Christensen, Niels Brock, JCH@brock.dk
- ✚ Dea Sommer, Roskilde Handelsskole, des@RHS.DK

Fra ESB-netværket kan følgende personer kontaktes:

- ✚ Anette Halvgaard, ESB-netværket, anette@projektcare.dk
- ✚ Lajla Pedersen, ESB-sekretariatet, lajla@projektcare.dk

I forbindelse med den konkrete organisering af undersøgelsen på skolerne anbefaler lederforeningernes arbejdsgruppe følgende:

- Vælg en koordinator
- Skemalæg i it-lokale (det højner svarprocenten)
- Fortæl eleverne, hvordan de skal besvare evalueringen (afklaring af tekniske spørgsmål)
- Forklar eleverne, hvordan resultaterne skal anvendes
- Vær til stede med henblik på spørgsmål
- Drøft resultatet af evalueringen med eleverne efterfølgende
- Lav synlige resultater

5.2. Benchmarking

Elevtrivselsundersøgelsen genererer en række værdifulde oplysninger, som den enkelte skoleledelse kan benytte med henblik på prioritering og handling. Desuden giver data mulighed for at benchmarke sig op imod andre institutioner. Dette kan ske i de eksisterende benchmarkingnetværk og/eller som en del af det fælles rapporteringskoncept, der stilles til rådighed af arbejdsgruppen (lederforeningerne).

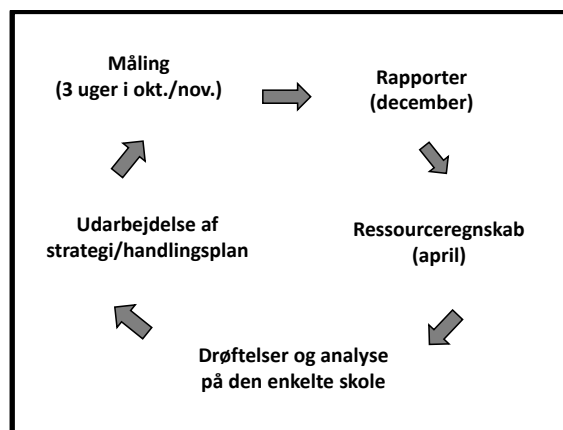
¹⁰ Ennova kan indsamle data for den enkelte skole til 5. kr. pr. elev. Skolen tilmelder sig i givet fald på www.ennova.dk/Brugertilfredshed, hvorefter Ennova kontakter skolen.

Det er således valgfrit, om den enkelte skole ønsker at benytte det fælles rapporteringskoncept og benchmarke sig i dette regi. I givet fald tilgår data til skolerapporten og benchmarkingrapporten automatisk Ennova via skolernes indberetning til ressourceregnskabet (jævnfør afsnit 4).

Hvis den enkelte skole ikke ønsker, at skolens data skal indgå i de fælles benchmarkingrapporter fra Ennova eller Aspekt, kan skolen som før nævnt få det validerede datasæt retur fra Ennova.

6. Cyklus og fremtidige justeringer af elevtrivselsundersøgelsen

Formelt er der kun krav om at gennemføre elevtrivselsundersøgelsen hvert andet år, men skolerne kan naturligvis vælge at gennemføre undersøgelsen hvert år. En typisk årlig cyklus kan se således ud:

Elevtrivselsundersøgelsen er ikke et statisk værktøj, og det er derfor planen, at lederforeningerne skal mødes hvert år i januar for at evaluere det aktuelle gennemløb og drøfte behovet for justeringer. I den forbindelse vil lederforeningerne medtage eventuelle input fra konferencerne i Århus og København.

DE-L inddrager Uddannelsesbenchmark og ESB-netværket i det løbende arbejde med justering af elevtrivselsundersøgelserne. Imidlertid er det ikke sikkert, at alle ønsker vil kunne imødekommes, idet justeringer af det fælleskoncept skal ske i enighed mellem lederforeningerne, hvilket vil være et kompromis mellem mange forskellige interesser.

7. Tidsplan for elevtrivselsundersøgelsen i efteråret 2010

Med henblik på indberetning af elevtrivsel til ressourceregnskabet for 2010 er der følgende tidsplan:

- Skolerne gennemfører elevtrivselsmålinger på erhvervsuddannelserne i *uge 41-44*
- Skolerne afleverer data til Ennova senest den 5. november 2010, kl. 23.59.
- Ennova leverer skolerapporter den 30. november (frivilligt tilkøb)
- Ennova leverer områderapporter 1-2 uger efter skolerapporterne (frivilligt tilkøb).